

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ตามลำดับดังต่อไปนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๔ องค์ความรู้จากการวิจัย

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนด
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
F	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ F
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean of square)
df	แทน	ขั้นของความอิสระ (Degree of freedom)
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .๐๑
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .๐๕

๔.๒ ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ ๔ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน ๑๓๘ คน ปรากฏรายละเอียดในตารางที่ ๒ ตารางที่ ๒ จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งหน้าที่		
ผู้บริหารสถานศึกษา	๓๑	๒๒.๕
ครูผู้สอน	๑๐๗	๗๗.๕
รวม	๑๓๘	๑๐๐.๐
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	๑๐๑	๗๓.๒
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๗	๒๖.๘
รวม	๑๓๘	๑๐๐.๐
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	๘๗	๖๓.๐
ขนาดกลาง	๔๘	๓๔.๘
ขนาดใหญ่	๓	๒.๒
รวม	๑๓๘	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๒ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕ เป็นครูผู้สอน จำนวน ๑๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๕ จำแนกตามวุฒิการศึกษาแยกเป็นปริญญาตรี จำนวน ๑๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๒ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘ และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา แยกเป็นบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๐ ขนาดกลาง จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ คน และขนาดใหญ่ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๒ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ ๓ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. ด้านหลักนิติธรรม	๓.๗๐	๐.๕๙	มาก	๖
๒. ด้านหลักคุณธรรม	๓.๗๘	๐.๖๕	มาก	๕
๓. ด้านหลักความโปร่งใส	๓.๘๔	๐.๖๕	มาก	๒
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	๓.๘๑	๐.๖๓	มาก	๔
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ	๓.๘๔	๐.๖๔	มาก	๓
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า	๓.๙๐	๐.๖๔	มาก	๑
รวม	๓.๘๑	๐.๕๘	มาก	

จากตารางที่ ๓ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยภาพรวม ($\bar{X}$ = ๓.๘๑) และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ = ๓.๙๐) รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}$ = ๓.๘๔) และด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = ๓.๘๔) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = ๓.๗๐)

ตารางที่ ๔ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านหลักนิติธรรม	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	๓.๗๗	๐.๗๓	มาก	๓
๒. การวางแผนงานด้านวิชาการ	๓.๘๕	๐.๘๑	มาก	๒
๓. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	๓.๘๘	๐.๘๔	มาก	๑
๔. การจัดทำแผนงบประมาณและค่าของงบประมาณ	๓.๗๔	๐.๘๙	มาก	๕
๕. การออกจากราชการ	๓.๒๓	๑.๐๗	ปานกลาง	๖
๖. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในโรงเรียน	๓.๗๔	๐.๘๔	มาก	๔
รวม	๓.๗๐	๐.๕๙	มาก	

จากตารางที่ ๔ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๑ ข้อ ระดับมาก จำนวน ๕ ข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = ๓.๘๘$) รองลงมาคือการวางแผนงานด้านวิชาการ ($\bar{X} = ๓.๘๕$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ การออกจากราชการ ($\bar{X} = ๓.๒๓$)

ตารางที่ ๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านหลักคุณธรรม	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	๓.๘๘	๐.๘๔	มาก	๒
๒. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	๓.๗๑	๐.๘๕	มาก	๖
๓. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ	๓.๗๔	๐.๙๐	มาก	๕
๔. การวางแผนอัตรากำลัง	๓.๖๐	๐.๙๒	มาก	๗
๕. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา	๓.๗๕	๐.๘๓	มาก	๔
๖. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือน	๓.๘๓	๐.๘๕	มาก	๓
๗. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา	๓.๙๖	๐.๗๘	มาก	๑
รวม	๓.๗๘	๐.๖๕	มาก	

จากตารางที่ ๕ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวม ($\bar{X} = ๓.๗๘$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา ($\bar{X} = ๓.๙๖$) รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = ๓.๘๘$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ การวางแผนอัตรากำลัง ($\bar{X} = ๓.๖๐$)

ตารางที่ ๖ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านหลักความโปร่งใส	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	๓.๘๓	๐.๘๕	มาก	๕
๒. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	๓.๙๖	๐.๗๘	มาก	๑
๓. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	๓.๗๘	๐.๘๙	มาก	๖
๔. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	๓.๗๖	๐.๘๕	มาก	๗
๕. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา	๓.๘๙	๐.๘๔	มาก	๒
๖. การจัดระบบบริหารและการพัฒนาองค์กร	๓.๘๖	๐.๘๘	มาก	๔
๗. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน	๓.๘๗	๐.๘๑	มาก	๓
รวม	๓.๘๔	๐.๖๕	มาก	

จากตารางที่ ๖ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวม ($\bar{X}$ = ๓.๘๔) และรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}$ = ๓.๙๖) รองลงมาคือการวางแผนการบริหารงานการศึกษา ($\bar{X}$ = ๓.๘๙) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ($\bar{X}$ = ๓.๗๖)

ตารางที่ ๗ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. การนิเทศการศึกษา	๓.๗๘	๐.๘๖	มาก	๖
๒. การแนะแนว	๓.๗๕	๐.๘๒	มาก	๘
๓. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	๓.๗๔	๐.๘๙	มาก	๗
๔. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	๓.๘๔	๐.๘๔	มาก	๔
๕. การลาทุกประเภทของครูและบุคลากรทางการศึกษา	๓.๗๐	๐.๙๗	มาก	๙
๖. การประเมินผลการปฏิบัติงาน	๓.๗๐	๐.๘๔	มาก	๑๐
๗. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ	๓.๘๓	๐.๘๑	มาก	๕
๘. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ	๓.๙๖	๐.๘๔	มาก	๒
๙. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	๓.๙๖	๐.๘๔	มาก	๑
๑๐. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน	๓.๘๙	๐.๘๕	มาก	๓
รวม	๓.๘๑	๐.๖๓	มาก	

จากตารางที่ ๗ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวม ($\bar{X} = ๓.๘๑$) และรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = ๓.๙๖$) รองลงมาคือส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ ($\bar{X} = ๓.๙๖$) ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือการประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = ๓.๗๐$)

ตารางที่ ๘ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	๓.๙๓	๐.๘๕	มาก	๑
๒. การประกันคุณภาพการศึกษา	๓.๘๙	๐.๘๖	มาก	๖
๓. การจัดทำบัญชีการเงิน	๓.๘๙	๐.๙๒	มาก	๔
๔. การดำเนินการทางวินัยและลงโทษ	๓.๗๒	๐.๙๕	มาก	๑๑
๕. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์	๓.๔๖	๑.๐๖	ปานกลาง	๑๒
๖. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ	๓.๙๒	๐.๘๖	มาก	๕
๗. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต	๓.๘๘	๐.๘๙	มาก	๙
๘. การดำเนินงานธุรการ	๓.๙๑	๐.๘๙	มาก	๓
๙. การจัดการเรียนรู้นอกสถานที่	๓.๘๒	๐.๘๕	มาก	๑๐
๑๐. งานกิจการนักเรียน	๓.๘๘	๐.๗๖	มาก	๗
๑๑. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา	๓.๘๙	๐.๘๓	มาก	๘
๑๒. การรายงานผลการปฏิบัติงาน	๓.๙๓	๐.๘๒	มาก	๒
รวม	๓.๘๔	๐.๖๔	มาก	

จากตารางที่ ๘ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวม ($\bar{X}$ = ๓.๘๔) และรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๑ ข้อ ระดับมาก จำนวน ๑๑ ข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือวัดผลและประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}$ = ๓.๙๓) รองลงมาคือรายงานผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = ๓.๙๓) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือการอุทธรณ์และร้องทุกข์ ($\bar{X}$ = ๓.๔๖)

ตารางที่ ๙ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านหลักความคุ้มค่า	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	๓.๙๖	๐.๘๒	มาก	๒
๒. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	๓.๘๗	๐.๗๕	มาก	๖
๓. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	๓.๙๐	๐.๘๔	มาก	๕
๔. การคัดเลือกหนังสือ	๓.๘๑	๐.๙๐	มาก	๗
๕. การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาวัสดุ	๓.๙๒	๐.๘๖	มาก	๓
๖. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายที่ว่าด้วยการนั้น	๓.๘๙	๐.๘๖	มาก	๔
๗. แนวการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน	๓.๙๗	๐.๙๑	มาก	๑
รวม	๓.๙๐	๐.๖๔	มาก	

จากตารางที่ ๙ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวม ($\bar{X}$ = ๓.๙๐) และรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ แนวการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน ($\bar{X}$ = ๓.๙๗) รองลงมาคือการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$ = ๓.๙๖) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือการคัดเลือกหนังสือ ($\bar{X}$ = ๓.๘๑)

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ ๑๐ ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่ การบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p - value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านหลักนิติธรรม	๓.๗๗	๐.๖๔	๓.๖๘	๐.๕๘	.๗๖๙	.๔๔๓
๒. ด้านหลักคุณธรรม	๓.๙๖	๐.๖๘	๓.๗๓	๐.๖๓	๑.๗๙๑	.๐๗๖
๓. ด้านหลักความโปร่งใส	๔.๐๔	๐.๕๖	๓.๗๙	๐.๖๖	๑.๙๓๑	.๐๕๖
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	๓.๙๐	๐.๕๙	๓.๗๘	๐.๖๔	.๙๔๗	.๓๔๕
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ	๓.๙๔	๐.๕๖	๓.๘๑	๐.๖๖	๑.๐๒๗	.๓๐๖
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า	๔.๑๐	๐.๔๖	๓.๘๔	๐.๖๗	๒.๐๑๙*	.๐๔๕
โดยด้านรวม	๓.๙๕	๐.๕๓	๓.๗๗	๐.๕๘	๑.๕๖๓	.๑๒๐

* $P \leq .๐๕$

ตารางที่ ๑๐ ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ พิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักความคุ้มค่ามีการปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๑ ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามวุฒิการศึกษา
โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	การบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล	ปริญญตรี		สูงกว่าปริญญตรี		t	p – value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑.	ด้านหลักนิติธรรม	๓.๖๖	๐.๕๕	๓.๘๐	๐.๖๘	-๑.๒๕๒	.๒๑๓
๒.	ด้านหลักคุณธรรม	๓.๗๕	๐.๖๐	๓.๘๗	๐.๗๖	-๑.๐๐๑	.๓๑๘
๓.	ด้านหลักความโปร่งใส	๓.๗๘	๐.๖๑	๔.๐๓	๐.๗๒	-๒.๐๐๕*	.๐๔๗
๔.	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	๓.๗๘	๐.๖๐	๓.๙๐	๐.๗๐	-.๙๕๖	.๓๔๑
๕.	ด้านหลักความรับผิดชอบ	๓.๗๙	๐.๖๓	๓.๙๗	๐.๖๖	-๑.๔๗๕	.๑๔๒
๖.	ด้านหลักความคุ้มค่า	๓.๙๑	๐.๖๒	๓.๘๖	๐.๖๘	.๓๗๔	.๗๐๙
โดยรวม		๓.๗๘	๐.๕๕	๓.๙๑	๐.๖๕	-๑.๑๕๒	.๒๕๑

* $P \leq .๐๕$

ตารางที่ ๑๑ ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดย
ภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ พิจารณาเป็นรายด้าน ด้าน
ความโปร่งใสมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๒ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น
จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่ การบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล	ขนาดสถานศึกษา					
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
๑. ด้านหลักนิติธรรม	๓.๗๐	๐.๕๕	๓.๗๐	๐.๖๖	๓.๕๕	๐.๖๗
๒. ด้านหลักคุณธรรม	๓.๗๗	๐.๖๓	๓.๘๓	๐.๖๖	๓.๒๘	๑.๐๗
๓. ด้านหลักความโปร่งใส	๓.๘๒	๐.๖๕	๓.๙๓	๐.๖๒	๓.๒๘	๑.๐๐
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	๓.๗๖	๐.๖๐	๓.๙๒	๐.๖๗	๓.๔๐	๐.๘๗
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ	๓.๗๙	๐.๖๔	๓.๙๕	๐.๖๒	๓.๓๖	๐.๙๙
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า	๓.๙๑	๐.๖๕	๓.๙๑	๐.๕๔	๓.๑๔	๑.๔๙
โดยภาพรวม	๓.๗๙	๐.๕๖	๓.๘๗	๐.๕๗	๓.๓๓	๐.๙๙

จากตารางที่ ๑๒ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
ปรากฏ ดังนี้

(๑) บุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๙$)
ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = ๓.๙๑$) รองลงมาคือด้านหลักความโปร่งใส
($\bar{X} = ๓.๘๒$) และต่ำสุดคือด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = ๓.๗๐$)

(๒) บุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลาง โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} =$
๓.๘๗) ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = ๓.๙๕$) รองลงมาคือด้านหลัก
ความโปร่งใส ($\bar{X} = ๓.๙๓$) และต่ำสุดคือด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = ๓.๗๐$)

(๓) บุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} =$
๓.๓๓) ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = ๓.๕๕$) รองลงมาคือด้านหลักการมีส่วน
ร่วม ($\bar{X} = ๓.๔๐$) และต่ำสุดคือด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = ๓.๑๔$)

ตารางที่ ๑๓ ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามขนาด
สถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P- value
๑. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๒	.๐๖๖	.๐๓๓	.๐๙๓	.๙๑๒
	ภายในกลุ่ม	๑๓๕	๔๘.๔๕๙	.๓๕๙		
	รวม	๑๓๗	๔๘.๕๒๕			
๒. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๒	.๘๕๓	.๔๒๖	๑.๐๐๔	.๓๖๙
	ภายในกลุ่ม	๑๓๕	๕๗.๓๒๑	.๔๒๕		
	รวม	๑๓๗	๕๘.๑๗๓			
๓. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	๒	๑.๓๗๑	.๖๘๖	๑.๖๒๕	.๒๐๑
	ภายในกลุ่ม	๑๓๕	๕๖.๙๔๖	.๔๒๒		
	รวม	๑๓๗	๕๘.๓๑๗			
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	๒	๑.๒๙๑	.๔๖๔	๑.๖๑๓	.๒๐๓
	ภายในกลุ่ม	๑๓๕	๕๔.๐๔๐	.๔๐๐		
	รวม	๑๓๗	๕๕.๓๓๑			
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	๒	๑.๔๘๕	.๗๔๓	๑.๘๐๖	.๑๖๘
	ภายในกลุ่ม	๑๓๕	๕๕.๕๑๒	.๔๑๑		
	รวม	๑๓๗	๕๖.๙๙๘			
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	๒	๑.๗๗๑	.๘๘๕	๒.๑๗๓	.๑๑๘
	ภายในกลุ่ม	๑๓๕	๕๕.๐๐๔	.๔๐๗		
	รวม	๑๓๗	๕๖.๗๗๕			
รวมทั้ง ๖ ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	๒	.๘๙๕	.๔๔๗	๑.๓๓๖	.๒๖๖
	ภายในกลุ่ม	๑๓๕	๔๕.๒๐๓	.๓๓๕		
	รวม	๑๓๗	๔๖.๐๙๘			

จากตารางที่ ๑๓ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่
เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ ๔ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการส่งเสริม/การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ ๑๔ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักนิติธรรม

ข้อที่	ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)	ลำดับ ที่
๑.	ส่งเสริมการเรียนรู้นิติธรรมประพัตินอยู่ในกรอบกฎหมาย จารีต ประเพณี และพระธรรมวินัย	๙	๒๒.๕	๑
๒.	ประพัตินเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้ โทษ พัฒนาวิชาการ สถานศึกษา และจรรยาบรรณในวิชาชีพ	๕	๑๒.๕	๒
๓.	กำหนดกฎระเบียบในการปฏิบัติงานและกิจกรรมร่วมกัน	๔	๑๐	๓
๔.	มีหลักประกันในการทำงาน กำหนดการลาป่วย ลาภิจ ลาคลอด บุตร กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและมีความซื่อสัตย์ ต่อหน้าที่ตน	๓	๗.๕	๔
๕.	ตั้งระเบียบข้อบังคับ ให้ความเป็นธรรมพิจารณาความผิดร่วมกัน	๒	๕	๕
๖.	นำกฎหมายว่าด้วยพนักงานข้าราชการมาปรับใช้ในสถานศึกษา	๙	๒๒.๕	๑
๗.	ส่งเสริม สร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้กระทำความผิดระเบียบใน สถานศึกษา	๑	๒.๕	๖
๘.	ปฏิบัติตามระเบียบโรงเรียนและเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียน	๒	๕	๕
๙.	การบริหารตามหลักนิติธรรมยังคงเป็นระบบอุปถัมภ์ไม่มี สวัสดิการ การรับเข้า การลาออก การบริหารงบประมาณยังเป็น ปัญหาอยู่มาก	๒	๕	๕
๑๐.	ทำตามนโยบายของโรงเรียนและกฎระเบียบซึ่งมีไว้ให้ทำตาม มิ ให้ทำตามอำเภอใจตน	๓	๗.๕	๔
	รวมค่าเฉลี่ย	๔๐	๑๐๐	

ตารางที่ ๑๔ ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักนิติธรรม
ได้แก่ แนวทางพัฒนาที่เท่ากัน ลำดับที่ ๑ ส่งเสริมการเรียนรู้นิติธรรมประพัตินอยู่ในกรอบ
กฎหมาย จารีต ประเพณี พระธรรมวินัย และนำกฎหมายว่าด้วยพนักงานข้าราชการ หรือศาสนการ

มาปรับใช้ในสถานศึกษา ร้อยละ ๒๒.๕ % รองลงมาคือประพัตินเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ พัฒนาวิชาการ สถานศึกษา และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ๑๒.๕ %

ตารางที่ ๑๕ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักคุณธรรม

ข้อที่	ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)	ลำดับ ที่
๑.	ส่งเสริมให้เรียนนักรธรรมและภาษาบาลีพัฒนาให้ดี เก่ง มีสุข	๖	๑๔.๖๓	๒
๒.	ปลูกฝังให้เป็นศาสนทายาทจรรยาที่ดีมีวิชาเด่นและเป็นงาน	๔	๙.๗๖	๓
๓.	การบริหารโดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม และเป็นตัวอย่างที่ดี ต่อสังคม มีความซื่อสัตย์จริงใจและขยันอดทนต่อหน้าที่	๙	๒๑.๙๖	๑
๔.	หลักธรรมาภิบาลควรปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุขภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ	๙	๒๑.๙๖	๑
๕.	ตำแหน่งผู้บริหารต้องแยกเป็นเอกเทศไม่ควรควบรวม เช่น ผู้จัดการอย่าควบตำแหน่งผู้อำนวยการ	๑	๒.๔๓	๖
๖.	การบริหารปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร ๔ และทมะ คือ ขันติ ศีล อุโบสถกรรม การศึกษา อดทน ความสำรวม ความเพียร	๔	๙.๗๖	๓
๗.	การปรับฐานเงินเดือนให้ตรงกับวุฒิการศึกษาและความสามารถ	๑	๒.๔๓	๖
๘.	มีการจัดทำบัญชีรายจ่าย-รายรับ ในโรงเรียนว่าเพียงพอหรือไม่	๒	๔.๘๘	๕
๙.	วางแผนงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน สรรหาบุคลากร ให้เหมาะสมกับประมาณและมีระเบียบวินัยในการทำงาน	๓	๗.๓๑	๔
๑๐.	ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทุก ครั้ง และมีการบันทึกทุกครั้ง เพื่อนำสู่การวัดผลและประเมินผล	๒	๔.๘๘	๕
	รวมค่าเฉลี่ย	๔๑	๑๐๐	

ตารางที่ ๑๕ ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลัก
คุณธรรม ได้แก่ แนวทางพัฒนาที่เท่ากัน ลำดับที่ ๑ การบริหารจัดการจะต้องยึดมั่นในความถูกต้องดี
งาม และเป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคม มีความซื่อสัตย์จริงใจขยันอดทนต่อหน้าที่และหลักธรรมาภิบาลควร
ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุขภาพ สะอาด สามัคคี มี
น้ำใจ ๒๑.๙๖ % รองลงมาคือส่งเสริมสนับสนุนให้เรียนนักรธรรมและบาลีพัฒนาให้ดี เก่ง มีสุข
๑๔.๖๓ %

ตารางที่ ๑๖ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส

ข้อที่	ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)	ลำดับ ที่
๑.	รายงานการประเมินตนเอง รายงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องเป็นความจริง	๘	๒๑.๐๕	๑
๒.	จัดถวายภัตตาหาร อุปกรณ์การเรียนการสอน ไตรจีวรตาม งบประมาณ	๑	๒.๖๓	๕
๓.	ควรจัดทำบัญชีเงินอุดหนุนให้ถูกต้อง ครบถ้วนส่วนของบาสีไม่ นำมาปนหรือเล่นแร่แปรธาตุ	๓	๗.๕๐	๓
๔.	ทุกขั้นตอนต้องยึดหลักความโปร่งใสตรวจสอบได้	๘	๒๑.๐๕	๑
๕.	การปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกันและมีความซื่อสัตย์สุจริต	๖	๑๕.๗๘	๒
๖.	การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์โดยตรงไปตรงมา	๓	๗.๕๐	๓
๗.	สร้างโอกาสให้ชุมชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกรวดเร็วและ ตรวจสอบได้	๒	๕.๒๖	๔
๘.	การใช้ความยุติธรรมในการจัดการเรียนการสอน	๓	๗.๕๐	๓
๙.	ข้อมูลบางข้อมูลควรเปิดเราก็เปิดข้อมูลบางข้อมูลควรปิดเราก็ปิด	๑	๒.๖๓	๕
๑๐.	การประชุมเปิดเผยข้อมูลเพื่อสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	๓	๗.๕๐	๓
	รวมค่าเฉลี่ย	๓๘	๑๐๐	

ตารางที่ ๑๖ ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักความ
โปร่งใส ได้แก่แนวทางพัฒนาที่เท่ากัน ลำดับที่ ๑ รายงานการประเมินตนเอง รายงานต่าง ๆ ของ
สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเป็นความจริง ทุกขั้นตอนต้องยึดหลักความโปร่งใส
ตรวจสอบได้ ๒๑.๐๕ % รองลงมาคือมีการปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกันและมีความซื่อสัตย์สุจริต
๑๕.๗๘ %

ตารางที่ ๑๗ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ข้อที่	ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)	ลำดับ ที่
๑.	แสดงบัญชีรายรับ – รายจ่าย ทุกเดือนด้วยความบริสุทธิ์ใจ	๑	๒.๗๐	๕
๒.	ให้ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ ได้มีโอกาสในการบริหารปกครอง ตนเอง	๑	๒.๗๐	๕
๓.	ให้ครู นักเรียน โดยสภานักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน งบประมาณ	๑	๒.๗๐	๕
๔.	เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม และ เสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ	๙	๒๔.๓๒	๑
๕.	สนับสนุนการเสนอความคิดเห็นและกิจกรรมของผู้เรียน	๔	๑๐.๘๒	๓
๖.	สนับสนุนติดตามและตรวจสอบ ร่วมใจกันสร้างผลงาน	๔	๑๐.๘๒	๓
๗.	คนทุกคนในองค์กรล้วนมีสิทธิและเสียงในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ	๗	๑๘.๙๒	๒
๘.	องค์กรจะพัฒนาหรือถอยหลังขึ้นอยู่กับบุคลากรในองค์กรรับฟัง หรือแสดงความคิดเห็นที่ไปในทิศทางเดียวกัน	๔	๑๐.๘๒	๓
๙.	มีการประชุมกันทุก ๆ ครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงมิใช่ทำตาม ตามลำพัง หรือทำตามอำเภอใจตนเอง	๓	๘.๑๐	๔
๑๐.	ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นประจำทุกปี	๓	๘.๑๐	๔
	รวมค่าเฉลี่ย	๓๗	๑๐๐	

ตารางที่ ๑๗ ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักการมี
ส่วนร่วม ได้แก่ลำดับที่ ๑ เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม และเสนอความ
คิดเห็นในการตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ๒๔.๓๒ % รองลงมาคือคนทุกคนในองค์กรล้วนมีสิทธิและ
เสียงในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ๑๘.๙๒ % และข้อที่เท่ากันคือลำดับ
ที่ ๓ สนับสนุนการเสนอความคิดเห็นและกิจกรรมของผู้เรียน สนับสนุนติดตามและตรวจสอบร่วมใจ
กันสร้างผลงาน ๑๐.๘๒ %

ตารางที่ ๑๘ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ

ข้อที่	ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)	ลำดับ ที่
๑.	รับผิดชอบทุนการศึกษา ปีจ่าย ๔ อบรมจริยาศีลธรรมให้แก่ สามเณรได้เรียนจบ เพื่อเป็นศาสนทายาทที่ดี	๒	๕.๑๓	๖
๒.	เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและเสียสละเพื่อส่วนรวม	๔	๑๐.๒๖	๔
๓.	มีความตระหนักในสิทธิหน้าที่การงาน การอาพาธของตนเองและ ผู้อื่น	๙	๒๓.๐๘	๑
๔.	มีความสำนึกและรับผิดชอบ ในการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการ พัฒนาคุณภาพบุคลากร	๗	๑๗.๙๕	๒
๕.	มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องทำให้งาน บรรลุผลตามเป้าหมาย	๓	๗.๖๙	๕
๖.	มีความรับผิดชอบการวัดผลประเมินผลการศึกษา	๖	๑๕.๓๙	๓
๗.	จัดทำบัญชีลงเวลาปฏิบัติงานของครูอาจารย์	๑	๒.๕๖	๗
๘.	การเข้ารับการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการเรียนรู้คุณธรรม	๑	๒.๕๖	๗
๙.	การวางกฎเกณฑ์ในการจัดการเรียนการสอน	๓	๗.๖๙	๕
๑๐.	การรับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	๓	๗.๖๙	๕
	รวมค่าเฉลี่ย	๓๙	๑๐๐	

ตารางที่ ๑๘ ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักความ
รับผิดชอบ ลำดับที่ ๑ มีความตระหนักในสิทธิหน้าที่การงานการอาพาธของตนเองและผู้อื่น ๒๓.๐๘
% รองลงมาคือมีความสำนึกและรับผิดชอบ ในการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพบุคลากร
๑๗.๙๕ % และลำดับที่ ๓ มีความรับผิดชอบการวัดผลประเมินผลการศึกษา ๑๕.๓๙ %

ตารางที่ ๑๙ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า

ข้อที่	ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)	ลำดับ ที่
๑.	การวางแผนงานอย่างรัดกุม คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	๓	๙.๐๙	๔
๒.	เห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่และพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด	๙	๒๗.๒๘	๑
๓.	การเรียนรู้ของนักเรียนเมื่อเรียนจบคุ้มกับงบประมาณที่ได้มา	๑	๓.๐๓	๖
๔.	ผู้บริหารและครูจะต้องบริหารจัดการทรัพยากร คือ วัสดุ คน เงิน เวลา อาคารสถานศึกษา อย่างประหยัด คุ้มค่า และมีความเก่ง	๗	๒๑.๒๑	๒
๕.	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำคำนึงถึงเหตุปัจจัยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	๒	๖.๐๖	๕
๖.	การคำนึงถึงผลว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่	๑	๓.๐๓	๖
๗.	ครูอาจารย์และนักเรียนควรคำนึงถึงประโยชน์ของกิจกรรมที่มีต่อ สำนักเรียน ให้การสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ขัดแย้งกับชุมชน	๒	๖.๐๖	๕
๘.	ในการจัดหาจัดซื้อควรเปิดให้ห้างร้านเข้ามาประมูลว่าหน่วยงาน ใด ที่สามารถจัดหาได้ ราคาที่ถูกที่สุดและดีที่สุดและควรมีการ เสนอราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้าง	๑	๓.๐๓	๖
๙.	ด้านงบประมาณใช้จ่ายอย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ สูงสุด	๕	๑๕.๑๕	๓
๑๐.	วิเคราะห์โครงการการใช้เงินงบประมาณอย่างคุ้มค่าประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด	๒	๖.๐๖	๕
	รวมค่าเฉลี่ย	๓๓	๑๐๐	

ตารางที่ ๑๙ ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักความ
คุ้มค่า ได้แก่ ลำดับที่ ๑ สถานศึกษาควรเห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่และพัฒนาให้เกิดประโยชน์
สูงสุด ๒๗.๒๘ % รองลงมาคือจะต้องบริหารจัดการทรัพยากรคือ วัสดุ คน เงิน เวลา อาคาร
สถานศึกษา อย่างประหยัด คุ้มค่า และมีความเก่ง ๒๑.๒๑ % และด้านงบประมาณใช้จ่ายอย่าง
ประหยัดคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ๑๕.๑๕ %

๔.๔ องค์ความรู้จากการวิจัย

ผลการวิจัยโดยภาพรวมได้องค์ความรู้

ดังนี้

๔.๔.๑ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ด้วยวิธีการเชิงสำรวจ (Survey method) จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ๑๓๘ คน แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕ เป็นครูผู้สอน จำนวน ๑๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๕ จำแนกตามวุฒิการศึกษาแยกเป็นปริญญาตรี จำนวน ๑๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๒ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘ และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา แยกเป็นบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๐ ขนาดกลาง จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ คน และขนาดใหญ่ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๒ ตามลำดับ

๔.๔.๒ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม (๓.๘๑) และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า (๓.๙๐) รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส (๓.๘๔) และด้านหลักความรับผิดชอบ (๓.๘๔) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านหลักนิติธรรม (๓.๗๐)

๔.๔.๓ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ พิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักความคุ้มค่ามีการปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

๔.๔.๔ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามขนาดสถานศึกษาปรากฏ ดังนี้

(๑) บุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็ก ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก (๓.๗๙) ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านหลักความคุ้มค่า (๓.๙๑) รองลงมาคือด้านหลักความโปร่งใส (๓.๘๒) และต่ำสุดคือด้านหลักนิติธรรม (๓.๗๐)

(๒) บุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลาง ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก (๓.๘๗) ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านหลักความรับผิดชอบ (๓.๙๕) รองลงมาคือด้านหลักความโปร่งใส (๓.๙๓) และต่ำสุดคือด้านหลักนิติธรรม (๓.๗๐)

(๓) บุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง (๓.๓๓) ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านหลักนิติธรรม (๓.๕๕) รองลงมาคือด้านหลักการมีส่วนร่วม (๓.๔๐) และต่ำสุดคือด้านหลักความคุ้มค่า (๓.๑๔)

๔.๔.๕ แนวทางส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม มีดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม สถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้นิติธรรมประพุดิตนอยู่ในกรอบกฎหมาย จารีต ประเพณี และพระธรรมวินัย และควรนำกฎหมายว่าด้วยพนักงานข้าราชการ หรือ ศาสนการมาปรับใช้ในสถานศึกษา รองลงมาคือควรประพุดิตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ พัฒนาวิชาการ สถานศึกษา และจรรยาบรรณในวิชาชีพ และควรกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานและกิจกรรมร่วมกัน

ด้านหลักคุณธรรม การบริหารสถานศึกษาควรยึดมั่นความถูกต้องดีงาม และเป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคมมีความซื่อสัตย์จริงใจยังนอดทนต่อหน้าที่ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุขภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ รองลงมาคือควรส่งเสริมให้เรียนนักรธรรม และบาลีพัฒนาให้เก่ง ดี มีสุข ปลูกฝังศาสนทายาทจรรยาที่ดี มีวิชาเด่นและเป็นงาน และควรบริหารด้วยพรหมวิหาร ๔ และทมะ คือ ขันติ ศีล อุโบสถกรรม การศึกษา ธุดงค์ ความสำรวม ความเพียร

ด้านหลักความโปร่งใส สถานศึกษาควรรายงานการประเมินตนเอง รายงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องเป็นความจริงและทุกขั้นตอนต้องยึดหลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ รองลงมาคือควรมีการปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกันและความซื่อสัตย์สุจริต จัดทำบัญชีเงินอุดหนุนให้ถูกต้อง ครบาก็ส่วนของบาลีไม่นำมาปนหรือเล่นแร่แปรธาตุ ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ควรใช้ความยุติธรรมในการจัดการเรียนการสอน และการประชุมควรเปิดเผยข้อมูลเพื่อสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

ด้านหลักการมีส่วนร่วม สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ คนทุกคนในองค์กรควรมีสติและเสียงในการแสดงความคิดเห็นเพื่อเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ สนับสนุนการเสนอความคิดเห็นและกิจกรรมของผู้เรียน และควรสนับสนุนติดตามตรวจสอบร่วมใจกันสร้างผลงาน องค์กรจะพัฒนาหรือถอยหลังขึ้นอยู่กับบุคลากรในองค์กรควรรับฟังหรือแสดงความคิดเห็นที่ไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านหลักความรับผิดชอบ สถานศึกษาควรมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่การงาน การอาพาธของตนเองและผู้อื่น รองลงมาคือควรมีความสำนึกและรับผิดชอบในการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพบุคลากร และควรมีความรับผิดชอบการวัดผลประเมินผลการศึกษา

ด้านหลักความคุ้มค่า สถานศึกษาควรเห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีและพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด รองลงมาคือควรบริหารจัดการทรัพยากร คือ วัสดุ คน เงิน เวลา อาคารสถานศึกษา อย่างประหยัด คุ้มค่า และมีความเก่ง และด้านงบประมาณควรใช้จ่ายอย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด